

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

по к.д. №2/2026 г.

на съдиите Надежда Джелепова, Десислава Атанасова и Орлин Колев

Подписваме с особено мнение определението от 05.02.2026 г. по настоящото конституционно дело, с което мнозинството от съдиите приема, че искането на състав на Апелативния съд – Варна за установяване на противоконституционност на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт (ЗСВ), е допустимо.

Намираме искането на състава на Апелативния съд – Варна за недопустимо за разглеждане по същество. Считаме, че с него се преследва резултат, различен от формално обективирания в него, а именно: тълкуване относно действието на чл. 173, ал. 15 ЗСВ във времето – по отношение на „процесуалната легитимация по чл. 420 ал. 1 НПК на и.ф. главен прокурор“ и нейното „[п]рилагане във времето – „към заварения случай“ или действие на разпоредбата занапред“, формулирано като искане за противоконституционност на разпоредбата. Недопустимо е посредством способите за нормен контрол да се преодолее необходимостта от тълкуване на оспорената разпоредба, за „времето действие на стария и новия закон в публичноправната сфера“, което не попада в компетентността на Конституционния съд. Съдът многократно е подчертавал, че субект по чл. 150, ал. 2 от Конституцията, който разполага единствено с правомощието да сезира Конституционния съд с искане за установяване на несъответствие между закон, приложим по конкретното дело, и Конституцията, не може да иска от Конституционния съд да тълкува конституционни разпоредби, а още по-малко – законови разпоредби.

Считаме, че изложените в искането съображения за „противоречива съдебна практика по искания за възобновяване на наказателни дела по правилата на гл. XXXIII от НПК“ касаят не компетентността на Конституционния съд по чл. 150, ал. 2 от Конституцията, а осъществяването на върховен съдебен надзор съгласно чл. 124 от Конституцията, който се осъществява от Върховния касационен съд за точното и еднакво прилагане на законите и преодоляването на противоречива и/или

неправилна съдебна практика чрез упражняване на правомощието на своите колегии да приема тълкувателни решения.

Следва да се отбележи също така, че задължително условие за допустимост на искане, подадено от субект на инициатива по чл. 150, ал. 2 от Конституцията, е оспорената пред Конституционния съд разпоредба от закон да е от значение за изхода на конкретното съдебно производство. В практиката си Съдът е изяснил какво следва се разбира под „приложим закон“ – всяка законова разпоредба, която е действаща и обективно годна за прилагане като източник на право по конкретното дело, по което съдът, сезирал конституционната юрисдикция, трябва да се произнесе. Съдът е формирал трайна практика и относно това, че съдебен състав може да поиска установяване на противоконституционност само на разпоредби от закона, който има пряко отношение към предмета на разглеждания от него спор (Определение №6/2024 г. по к.д. №19/2024 г. и посочените в него определения по конституционни дела).

Произнасянето на конституционната юрисдикция има смисъл само ако може да бъде взето предвид от сезирания го съдебен състав. Въпросът за несъответствието на приложимия по висящото дело закон с Конституцията няма основание да се поставя и решава, ако отговорът на този въпрос няма да има ефект за разрешаването на правния спор, по повод на който е сезиран Конституционният съд. Освен това в Определение №2/2024 г. по к.д. №8/2024 г. Съдът е подчертал, че сезирането на Конституционния съд трябва да е не само възможност, а необходимост, обусловена от конкретното дело, от което следва, че без това сезиране този съд не би могъл да реализира конституционносъобразно правосъдната си функция.

Всички тези предпоставки за допустимост на искането на Апелативния съд – Варна не са налице. Решението на Конституционния съд няма да е от значение за изхода на конкретното съдебно производство, тъй като каквото и да е то – дали ще бъде обявена за противоконституционна разпоредбата на чл. 173, ал. 15 ЗСВ или ще бъде отхвърлено искането, сезиращият съд ще трябва сам да направи преценка относно действието на цитираната разпоредба с оглед компетентността на направилия искането за възобновяване на наказателното дело орган.

По тези съображения подписваме определението с особено мнение.

Съдии:

Надежда Желепова

Десислава Атанасова

Орлин Колев